

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrť leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrť leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 10. novembra 1875.

O b s e g: O stanji govedoreje na Gorenškem. — Novi Kranjski panj po Dzierzonovi osnovi. (Dalje.) — Kakošno bo letošnje vino? — Za poduk konservativcem — za kratek čas liberalcem. — Slovansko slovstvo. — Položaj Srbije proti ustaji Slovanov na Turškem. — Interpelacija poslanca dr. Fanderlika in tovaršev do ministra notranjih zadev. — Mnogovrstne novice. — Policijski komisar. (Dal.) — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

O stanji govedoreje na Gorenškem.

Po poročilu gosp. prof. Fr. Povšeta. *)

Obhodil sem septembra meseca posamesne okraje na Gorenškem, in sicer: sodnijski okraj Ljubljanski, Brda, Kamnika, Kranja, Škofje Loke, Tržiča, Radoljce in Kranjske gore.

Ker bom obširno o stanji Gorenške govedoreje govoril v sporočilu, ki ga bom predložil sl. kmetijskemu ministerstvu, katero bo ono razglasilo z drugimi sporočili vred v svojih „naznanilih“ iz različnih dežel, zato bom tukaj le glavne opazke priobčil.

V Ljubljanskem okraju morem govedorejo dobro imenovati in smem odločno izreči, da je tu videti znamenit napredek o govedoreji, kajti videl sem prav lepa goveda v bližnji okolici, kakor: v okrožji krog Fužin (Kaltenbrunn), kjer se nahaja res izgledna govedoreja, iz katere je že marsikatero dobro seme se zaplodilo v okrožnih vaséh, — v vaséh Dobrova, Šmartno, Kozarje in družih, še celó v vaséh ob močvirji se nahaja dovolj lepa živina. V tem poslednjem kraji prevaguje siva živina, katero gospodarji tudi posebno čislajo. Kakor povsod, se tudi tukaj nahaja tako imenovana „Kranjska goved“ (Krainischer Landschlag), ki je postala iz pomešavanja krvi Muricodolske in Mariadvorske, kmalu une, kmalu te več v dotični živini. Plemenski junci čiste krvi Muricodolske, katere je kmetijska družba razdelila tudi v ta kraj, so očividno zaplodili dokaj dobrega zároda, in prav to naj služi živinorejcem za vodilo, po katerem naj se ondotna goved še dalje požlahnuje.

Očita se sicer Muricodolski (Štajarski) živini, da je zeló zbirčna v klaji. Temu nasproti morem opaziti, da izvirna živina Muricodolska, katero sem tukaj videl, se dobro redi, tudi na močvirji, pa je tudi vedno zdrava in čvrsta.

*) Centralni odbor sl. družbe kmetijske, ki je naprosil gosp. profesorja, naj bi ob priliki izvrševanja ministerskega naročila ogledal tudi iz državne subvencije nakupljena in na Gorenškem razdeljena goveda, je izročil profesorjevo poročilo „Novicam“ z željo, naj bi ga na poduk živinorejcem natisnile v svojem listu. Tej želji radostni vstrežemo s pričujočim tiskom.

Vred.

Po vaséh: Štefanova vas, Hrušica, Dobrunje, Št. Lenart, Voglje, Kašelj itd. je živina zeló različna, pa dovolj lepa. Al to tudi ni čudo, če pomislimo, da že veliko let gonijo živinorejci iz teh vasi krave k biku na Fužinsko grajščino, kjer se nahajajo 4 glavna goveja plemena: Holandsko, Švicarsko, Pincgavsko in Muricodolsko, od vsacega plemena nekoliko krav in en bik. Kmalu se proti pravilom umne živinoreje rabi bik enega, kmalu družega plemena; tako pa mora nastati mešanica, katera nima nobenega izrečenega značaja, tako, da je treba prav skrbno študirati vnanjost živali, da se more določiti, iz kake pomešanice izvira dotična žival.

Na občinskem pašniku pri Fužinah sem videl več goved, katera so imela kožo belo-črno progaste barve, glavo ozko pa dolgo z rogovi naprej in nekoliko navzdol zakrivljenimi, tako, da je prvi pogled kazal, da je dotična žival mešanica domače krvi (krave) s Holandsko (juncem).

Zanimivalo me je izvedeti: ali dadó dotične krave, katere izvirajo iz križem-parenja domače krvi s Holandskim plemenom, obilo mleka; vendar tega nisem mogel izvedeti za gotovo, ker dotični lastniki niso hoteli izraziti se o množini molže. — Tudi precej belo-rdečebrezaste živine sem našel, posebno v Dobrunjski občini, katera je bila vsa podobna Pincgavski živini, prav polna v životu in tudi dobro rejena, kakor se to sploh nahaja pri Pincgavskem plemenu, katero se tudi zarad lahke reje in hitrega vdebelenja hvali.

Tukaj bi bilo le na to delati, da bi gospodarji prišli do spoznanja, da ne bi vedno premenjavali plemen, ampak stanovitno se posluževali enega in istega, na priliko, če jim je le za mleka mar — Holandskega, če pa za izrejo čvrstih vprežnih volov — Muricodolskega plemena itd. Ker ima grajščina Fužinska vedno jako lepe bike, mogel bi se v malo letih v tej okolici stan goveje živine odlično povzdigniti in požlahniti, tem bolj, ker je tudi tu nekoliko gospodarjev, ki so od kmetijske družbe nakupili nekoliko telic in krav izvirnega Muricodolskega plemena.

Hlev Fužinske grajščine je in naj veljá v izgled vsej Ljubljanski okolici! Prav iz tega hleva bi mogli dobivati lepe mlade junce in telice. Gotovo bodo lastniki za to skrbeli, če jim to naroči kmetijska družba, katere umrli predsednik je bil ustanovnik te lepe čede ter s tem pokazal, da mu je bil napredek gospodarstva res dejansko pri srcu.

Nekoliko revnišo živino sem našel ob Posavji; al to tudi ni čuda, kajti v Sneberjah imajo bika silno majhnega in revnega, ki pač ni vreden tega nomena. Za ta okraj bo pa veliko pomagalo to, da je gosp. Rodè od kmetijske družbe nakupil izvirnega Pincgavskega in pa Muricodolskega bika.

Prav tako je v Tomačevem lep izviren Muricodolec, ki bo izdatno pripomogel v požlahnenje domače slabe živine.

Blizo Ježice v Stošicah ima gosp. Pečnik prav lepega bika Švicarskega plemena, katerega je kupil v grajščini Fužinski, h kateremu pa nič kaj ne gonijo krav; morda jim dimasta, črno-rujava barva ni všeč, in vendar bi za te pokrajine, ki mleko lahko spečajo v mesto, kjer dobé lepe novce za nj, ne bilo to pleme slabo, kajti Švicarsko pleme je za mleko odlično, česar sem se tudi prepričal v Fužinah, kjer so mi pokazali zapisnike o množini molže; Švicarske krave dadó po 10 — 11 bokalov prav dobrega mleka in molžejo dolgo do 7½ meseca brejosti — vsakako obilna molža! Naj pri tej priliki navedem tudi številke, katere kažejo molžno lastnost drugih plemen, in sicer:

Muricodolske krave dadó po 8 bokalov in že v 6. mesecu brejosti odstavijo mleko,

Pincgavske krave molžejo po 8—9 bokalov in odstavijo v 7. mesecu, nekatere že tudi poprej.

Holandske molžejo po teletu 12 bokalov in dadó mleka skoro do 8. meseca.

V Rudniku, v Šmarji in Grosupljem imajo dovolj lepo živino; v Grosupljem imajo v hlevu grajščinskem Belansko pleme; na grajščini Boštajski živino, katera kaže, da je odgojena iz križem-parenja s Holandsko krvjo.

Na grajščini Iški sta dva prav lepa Marijadvorska bika in en velik Muricodolec.

Prav lepo živino sem videl v vaséh: Glince, Kozarje, Šmartno pri Dobravi, kjer redé sivo živino prav skrbno in bodo zato gotovo v malo letih zdatno povzdignili govedorejo, ki je že sedaj lepa, posebno če bodo vedno posluževali se izvirnega Muricodolskega plemena, kakor sedaj, ko so že precej juncev in telic od kmetijske družbe nakupili. Odlično živino sivega Švicarskega plemena sem našel na grajščini v Bokalah. (Dal. prih.)

Novi Kranjski panj

po Dzierzonovi osnovi.

Spisuje Luka Porenta, župnik in čebelar v Bohinji.

VIII.

(Dalje.)

Dzierzonizirani panjevi imajo tudi to posebno prednost, da si lahko čebelar brez posebnih stroškov nekaj rodovitnih matic čez zimo ohrani, kar mu na spomlad tudi mnogokrat kaj prav pride.

Skoraj vsakemu čebelarju, ki kaj prida plemenjakov čez zimo pusti, se rado prigodi, da mu kak panj čez zimo ob matico pride. Kako se pa zopet to naredi?

Prav lahko, namreč tako-le: Napravi si nekatere dzierzonizirane škatlje, in sicer take, da bo vsaka le za 3 satove, ker taka je za to že zadosti velika. Tej škatlji naredi tudi majhno žrelo, da bodo mogle čebele, katere boš va-njo dejal, tudi malo izleteti, kedar bo treba. V to škatljo deni jeseni, kedar čebele trgaš, 3 satove: srednji sat naj bo z medom napolnjen, stranska dva utegneta biti tudi prazna ali pa le malo z medom nasmetena. Ko to napraviš, temu ali unemu panju, ka-

terega v jeseni podreš, vzemi matičo in kake 3 ali 4 žlice čebel, pa vse skupaj v to škatljo spravi in potem na škatljo pokrov pribij. Izberi si pa za to le bolj mlade in čvrste matice. Zdaj pa enemu bolj močnemu plemenjaku veho odzemi, čez odprto veho naredi drateno mrežico, ali pa mrežico iz luknjičastega pleha, kakoršne so, na pr., cedila za mleko precejati. To mrežico pa moraš čez odprto veho dobro pritrditi ali pribiti, da ti je čebele spodnjega panja ne bodo mogle vzdigniti ali odmakniti; zakaj ko bi se to zgodilo, potem bi čebele iz spodnjega močnega panja v škatljo prišle, bi matico v škatlji umorile, in tako bil bi ves tvoj trud zastonj. Ko si to mrežico dobro nad veho spodnjega panja pritrdil, potem škatljo, v kateri matico in malo njenih čebel imaš, povezni ravno nad veho spodnjega panja, katero imaš z mrežico zaprto tako, da bo žrelce škatlje iz ulnjaka gledalo, ravno tako, kakor žrela družih plemenjakov. Na sprednji konec pokrova spodnjega panja pribij majhno diljico ali jeziček, da se bodo čebele, katere bodo iz te škatlje kaj letele, mogle na-nj vsedati. Ko si vse to napravil, potem pa škatljo z mahom, listjem, ali kako drugo rečjo prav dobro zadelaj, da bo, kolikor je mogoče, na toplem. Da boš svoj namen še toliko bolj gotovo dosegel, deni te matice in njih čebele že bolj pozno v jeseni, na pr., okoli vseh Svetnikov ali sv. Martina, v imenovane škatlje. Ako bi namreč to prezgodaj naredil, dokler čebele še zeló iz panjev letijo, utegnile bi čebele v škatljah, ker jih je le malo, obupati in pobegniti.

Tako si prav lahko nekaj obhujenih matic čez zimo prihraniš, ker matica, katera je v škatlji in pešica njenih čebel iz spodnjega panja slkozi drateno ali luknjičasto plehnato mrežico potrebno toploto dobivajo; za živež čez zimo imajo pa tudi vse čebele, kar jih je v škatlji, samo en z medom napolnjen sat, kateri 2—3 funte tehta, popolnoma zadosti.

Ako ti kateri plemenjak čez zimo ob matico pride, mu boš dal spomladi iz ene teh škatljic matico, njene čebele in vse tri satove, in tako si boš enega svojih plemenjakov ohranil. Če ti pa katera tacih škatljic ostane, lahko narediš iz nje cel plemenjak; vzemi namreč iz škatljice matico, njene čebele in satove, in prestavi vse skupaj v dzierzoniziran panj; temu panju pridaj še nekaj čebel iz svojih bolj močnih plemenjakov, ako hočeš tudi še en sat iz kacega močnega panja, ki je poln zalége, pa še kake tri prazne satove, ta panj prenesi potem za kacic 14 dni kam drugam, in tako imaš iz majhne škatljice dobrega plemenjaka, kateri ti, ako bo letina dobra, utegne še nekatere roje dati.

(Dalje prihodajič.)

Gospodarska novica.

* *Kakošno bo letošnje vino?* — Pod tem naslovom piše „Obzor“ tako-le: „To se izvé za gotovo, ako se mošt vaga z moštno vago, ki je najbolja med vsemi Klosterneuburška. Po tej vagi so izvedeli na Hrvaškem, da se moremo pohvaliti z letošnjim pridelkom, ker v obče je v 100 funtih letošnjega Hrvaškega vina za 18 funtov sladkora, 8 funtov pa kisline. — Po isti poti so Štajarci našli, da počez je letos v 100 funtih Štajarskega vina 17 funtov sladkora, 8 pa kisline. In v Kranjskem Dolencu in Vipavcu? Naj nam povesta gospoda Ogulin in Dolemec.“

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 17. novembra 1875.

Obseg: Občni zbor Kranjske kmetijske družbe. — O stanji govedoreje na Gorenskem. (Dalje.) — Novi Kranjski panj po Dzierzonovi osnovi. (Dalje.) — Gospodarske novice. — Še enkrat I in v v besedah izvirajočih od glagola. — Slovensko slovstvo. — Govor grofa Hohenwarta zoper Wildauerjev predlog. — Mnogovrstne novice. — Policijski komisar. (Konec.) — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Občni zbor Kranjske kmetijske družbe

bode, kakor v 44. listu „Novic“ razglašeni oklic kaŹe, danes teden, to je, 24. dne t. m.

Ker pridejo vaŹne stvari v obravnavo, je Źeleti, da se mnogo gospodov-druŹbenikov udeleŹi tega zbora.

S poroĉilom delovanja glavnega odbora od zadnjega obĉnega zbora vred sta raĉun druŹbini in pa proraĉun natisnjena na ogled razpoloŹena gospodom druŹbenikom v pisarnici druŹbe kmetijske.

Glavni odbor druŹbe kmetijske Kranjske v Ljubljani 17. novembra 1875.

O stanji govedoreje na Gorenskem.

Po poroĉilu gosp. prof. Fr. PovŹeta.

(Dalje.)

V okrajih Kamnika in Brda je najveĉ domaĉe sive Źivine, je pa tudi nekoliko rdeĉe, katera Źe zaradi bliŹine dveh okrajev Gorenskih, kjer redĉ brezasto Źivino, se zatrosi v te kraje. Tudi tukaj sem videl napredek govedoreje, in v KraŹki in v Moravski dolini bo v malo letih prav lepa siva Źivina, katera se bo smela meriti s Źtajersko izvirno Muricodolsko. Da bi gospodarji le ne meŹali, ampak stanovitno se drŹali Muricodolskega plemena!

NajlepŹe hleve sem paĉ videl pri g. Staretu v MengŹu, kjer imajo tudi veĉ plemen, posebno Belansko. Na grajŹĉini v Kolovcu (Gerlachstein), lastnini gosp. Stare-ta, redĉ kaj lepo sivo Źivino, katero smem imenovati ĉisto Muricodolsko pleme. V tem odliĉnem hlevu bi paĉ mogli izrejevati dokaj lepe plemenske Źivine, kajti lastnik bi radostno poprijel se izreje mlade Źivine (Jungviehzucht), ĉe bi le imel gotovost, da bo mogel prodati izrejence. Pripravljen bi bil tudi nekoliko izvirnih Muricodolskih krav in bikov nakupiti. Take prilike naj bi ne prezirala sl. kmetijska druŹba, ker za niŹo ceno bo dobivala potrebno plemensko Źivino, katera je Źe deŹelnih krajnih in klimatiĉnih razmer privajena.

Prav lepa Muricodolska goveda sem naŹel tudi v Mekinjah pri Kamniku, tudi v mestu imajo precej lepih krav, katere zaradi mlekarstva skrbno redĉ.

Na grajŹĉini BelneŹki pri Moravĉah imajo jako lepe Muricodolske krave, o katerih smem reĉi, da

so izvrstne lepote, kajti polne so v vseh delih Źivota, tudi v kriŹu in zadnjem koncu so polne, kar se ravno pri Muricodolski Źivini ne nahaja vsikdar.

Na KriŹki grajŹĉini imajo Belanskega junca in delajo na to, da se odgoji za ves hlev samo to pleme.

Da se ne spustim v preobŹirno sporoĉilo iz Źe gori navedenega vzroka, naj o Gorenski Źivini, kakorŹna se nahaja v politiŹkem okraji Kranjskem in RadoliŹkem, na kratko nekoliko poroĉam in to tem bolj, ker mi je to mogoĉe zaradi precejŹnje enakoliĉnosti tamoŹnje Źivine.

V teh okrajih nahaja se dvojne baŹe Źivina, to je: 1) rdeĉa ali rdeĉo-bela, brezasta; 2) bela (plavkasta) Źivina. Ta poslednja je gotovo zaplodena iz glavnega belega NoriŹkega plemena („weisse norische Raĉe“ po imenovanji dr. Schütz-a), katero je po KoroŹkem, GoriŹkem, Kranjskem in Źtirnem razŹirjeno, in enako Mariadvorskemu plemenu, katero po mojih mislih izvira iz glavne te veje, katere so nakupili, prav skrbno odgojevali in tako dobili boljŹo in lepŹo Mariadvorsko Źivino, ki je pa prav enakih znamenj, na priliko, Źlemnate koŹe, gobca je bledordeĉkaste barve, krog oĉes ima prav tak obroĉek, parklji in rogovi so rumenovoŹĉene barve, koŹa je brez pigmenta in z bledo dlako mleĉne barve pokrita. Moja misel je ta, da to je najstareja Kranjska goved, ki se je potem pomeŹavala s sivo Muricodolsko.

Veĉina Źivine je pa rdeĉo-bela (brezasta), ki je sorodna z Belanskim plemenom in katero so gotovo Źe od nekdanj vpeljavali iz bliŹnjega KoroŹkega in Ź njo potem kriŹem parili domaĉo belo Źivino.

Nikakor sicer ne morem reĉi, da je Gorenska Źivina posebno lepa ali da bi se mogla meriti z Belansko na KoroŹkem; al toliko smem reĉi, da ni tako slaba, kakor se o njej govori. Res je majhna, al mleĉna je, in naŹi Tominci zelĉ cenijo ĉe tudi majhne, pa jako mleĉne Bohinjske kravice, katere morejo se tudi po visokih, strmih in kamenitih paŹnikih plaziti. PreteŹka goveda nikakor ne bi bila prava za Gorenske kraje, kjer poleti Źivino na planine Źenĉ, ki so silno visoke, strme, a tudi dovolj puste. Vendar ne morem odobravati misli nekaterih, ki trdijo, da ne bi smeli delati na to, da bi se sedanja Źivina nekoliko poveĉala, in naj bi se zato tudi za naprej stanovitno kriŹem parila, prav za prav le poŹlahnovala (ker tukaj ne bi se pomeŹavala tuja nesorodna kri) z Belanskim plemenom, katero se ne more vŹtevat med teŹka plemena, ampak le med srednje-velika plemena, ki morejo prav

dobro hoditi po visokih planinah. Da bi po vsem morali nadomestiti sedanjo majhno z večjo živino, tega ne bi svetoval zato, ker ne smemo prezreti, da je do sedanja kri že za krajne razmere utrjena in da so naše kravice jako mlečne. Katere druge krave pač se morejo ponašati s tem, da v primeri telesne teže in sploh njih velikosti dadó toliko mleka, kakor, na priliko, naše majhne Bohinjske krave, ki po 3—4, tudi še več bokalov molzejo na dan, pa ne pezajo več od 3 centov. Težka Bernska (Švicarska) krava, katera peza 10—12 centov, daje res kakih 10 bokalov; al koliko več je krme in to še prav dobre povžila? stoji tedaj množina mleka v primeri z velikostjo živali?

(Konec prihodnjič.)

Novi Kranjski panj po Dzierzonovi osnovi.

Spisuje Luka Porenta, župnik in čebelar v Bohinji.

IX.

(Dalje.)

Čebelar, kateri ima dzierzonizirane panjeve, se tudi najlože prepriča, če so se mu njegovi izrojenki in drugi panjevi, kateri so mlade matice imeli, dobro oplemenili ali ne. Ker se namreč vsak sat lahko posebej vzdigne, tudi lahko matico dobi, če je panj še ni zgubil, pa tudi v vsako luknjico ali celico lahko pogleda, in se tako prepriča, ali ima panj že kaj zaléga ali ne, in kakošna je zaléga, da tako spozna, ali se je matica dobro oplemenila ali ne.

Tukaj se mi zdi potrebno, čebelarje, kateri še niso zadosti izurjeni, na to opomniti, da še ni gotovo znamenje, da bi bila matica že gotovo dobro sprašena ali obhojena, če v nekaterih hišicah ali celicah matična jajčica ali gnjide zapaziš; ampak poglej tudi, kako so ta jajčica v celice položena. Dobro sprašena matica zalego bolj skupaj in redoma postavlja; popačena matica ali trotovka pa zalégo po celem satu sèm ter tjà raztresa, in večkrat po 2, 3 ali še več jajčic v eno hišico položi. Če tedaj zapaziš, da ima kak izrojenek, ali pa kak drug panj, ki je imel deviško matico, tako raztrešeno zalego, ali pa še posebno, da ima po več jajčic ali gnjid v eni celici, smeš po pravici soditi, da ta panj nima prav obhojene matice, in zato mu moraš drugo poskrbeti, ali pa panj s katerim drugim panjem združiti, ki ima dobro matico.

X.

Kakor se čebelar, kateri dzierzonizirane panjeve ima, lahko prepriča, če so se mu matice izrojenkov, drujcev itd. prav sprašile ali ne, ravno tako tudi prav lahko takim panjem, ki so pri plemenjenju matice zgubili, pomaga, da si nove matice izležejo. Naredi tako-le:

Če zapaziš, da ti je kak izrojenek, drujec itd. pri prašenju ob matico prišel, poglej svoje druge panjeve, morebiti v enem ali drugem dobiš kak sat, na katerem je matična zaléga že zastavljena. Če moreš ta sat panju, v katerem ga dobiš, brez škode vzeti, vzemi mu ga, in obesi ga v panj, kateri ti je matico zgubil, in tako bo imel panj kmalu potem nove mlade kraljice izležene, in bo morebiti pri plemenjenju matice vdruživši bolj srečen, kakor je pa prvokrat bil.

Če pa nobenega tacega sata ne dobiš, na katerem bi bila matična zaléga že zastavljena, ali pa če tak sat tudi dobiš, pa ga ne moreš panju, v katerem ga najdeš, brez škode vzeti, potem pa daj panju, kateri ti je ma-

tico zgubil, iz enega ali drugega svojih panjev en sat, v katerem je še kolikor toliko mlade, še ne pokrite ali zalepljene čebelne zalége. Čebele brezmatičnega panja bodo ta zaleženi sat prav z veseljem sprejele, in brez odloga bodo začele matične zibelke ali lončike zidati, da si bodo iz mlade zalege, katero si jim dal, nove kraljice izvalile. — Čez 14 dni bo panj, kateremu si po tej poti pomagal, že novo mlado kraljico imel, in jo bo morebiti tudi srečno oplemenil.

Na ta način brezmatičnim panjem k novim kraljicam pomagati je prav gotovo dobro, vendar pa le takrat, če ni že prepozno; ko bi pa hotel panju, kateri ti je pri prašenju matico zgubil, še le malo poprej, kakor čebele v ajdo pošlješ, mlado zalégo dajati, da bi si novo kraljico izlegel, je bolj prav, da tak brezmatičen panj s kakim drugim zedniš, kateri že dobro matico ima; zakaj dasiravno je gotovo, da ti bo brezmatičen panj, kateremu, na priliko, še le okoli sv. Jakopa mlado zalego daš, novo kraljico izlegel, je vendar zeló zeló negotovo, da jo srečno oplemeniš, ker boš moral namreč čebele že v ajdo poslati, kedar bo ravno mlada matica izležena, bo moral tedaj tak panj, ko bo že v ajdo letel, mlado kraljico plemeniti, pa jo bo, kakor sem že zgoraj omenil, večidel zgubil, ker jo bo v prevelikem šumu prašil, in tako boš večidel praznega iz ajde dobil.

Pa ne le takim izrojenkam, ki so pri prašenju matice zgubili, ampak sploh vsakemu izrojenku, posebno pa takemu, kateri se je zeló izrojil, je dobro, če ni že prepozno, kacih 6—8 dni potem, ko je rojiti nehal, en sat z mlado zalégo dati, če se tudi še prav nič ne vé, da bi bil ob matico prišel, da si začne, če je matico morebiti že zgubil, ali jo pa še zgubi, brez odloga novo léči, če je pa ne zgubi, bo vsaj bolj močan, ker bodo čebele, katere bo iz pridanega zaleženega sata izvalil, v njem ostale. Ravno na tem satu, v katerem na ta način izrojenku nekatere dni potem, ko je rojiti nehal, mlade zalege daš, boš pa tudi prav lahko spoznal, al ti je ta izrojenk svojo poprejšnjo matico srečno oplemenil, ali si je moral novo izleči. Če boš namreč na tem dodanem satu zapazil novorejene matične zibelke, je gotovo, da je panj pri plemenjenju svojo prvo matico zgubil in si novo leže; če pa na tem satu nič matičnih lončekov ne vidiš, smeš zopet po pameti soditi, da ti je ta izrojenk že svojo poprejšnjo matico srečno oplemenil.

(Dalje prihodnjič.)

Gospodarske novice.

* *Pomoč zoper trtno uš.* Časnik „Nouvelles Entomologiques“ piše o trtni uši (*Phylloxera vastatrix*) sledeče: Balbiani, ki že več let študije dela o tem mrčesu, je do dobrega spričal, da one (babice) krilate in nekrilate pokladajo jajčica zmirom vrh zemlje. Ko ličinke izlezejo, lezejo od debla h koreninam v zemljo, in to brž ko ne še le spomladi, ko so jajčica čez zimo zunaj prebila. Na tem potovanju je treba zalego pokončati, in to s tem, da se trte vrh zemlje krog in krog z gosto oljnato mažo namažejo in ta maža, dokler je le mogoče mastna ohrani; prav je, če se maža pomeša z žaganjem ali z zdrobljenim listjem. Najbolje je, če se to stori koj po trgatvi.

* *Proračun ministerstva kmetijstva za podporo kmetijskih in gozdarskih šol.* V proračun za imenovane potreščine v prihodnjem letu je ministerstvo postavilo 168.700 gold. za redne potrebe, za izvanredne pa 49.900 gold. skupaj tedaj 218.600 gold., po takem za 21.000 gold. več kakor mu je državni zbor za letošnje